

'n Kuier by 'n klomp bekendes

Retief, Hanlie. 2011. **Hanlie Retief gesels met.** Pretoria: Protea Boekhuis. 311 p. Prys: R180,00. ISBN: 978-1-86919-430-7.

Resensent: T. Larney
Biblioteekdienste
Potchefstroomkampus, Noordwes-Universiteit

Die begrip *eietydse geskiedenis* kan baie gestaltes aanneem, party daarvan heel ernstig en gepoog-wetenskaplik, en ander meer populêr-verganklik, met die klem op die sensasie van die maand. Ten grondslag aan die begrip en die bedryf daarvan, lê sekerlik die gedagte dat die *geskiedenis* nie 'n begrip is wat losgemaak kan word van wat tans aan die ontwikkel is nie, asook die feit dat ons nou in 'n beter posisie as toekomstige geslagte is om dit wat aan die hede histories belangrik blyk te wees, vas te lê.

Hoe dit ook al sy, onderhoude met en profiele van die kokkedore en die skandemakers van die dag is een van die beste maniere om iets van die heersende kultuur vas te lê – al is dan ook net van ’n sekere glanskant daarvan. Hierdie bundel van 50 profiele wat Hanlie Retief oor die afgelope twintig jaar in *Rapport* oor soveel bekendes en berugtes in Suid-Afrika gepubliseer het, is daarom ’n welkome en betreklik skaars toevoeging tot die eietydse geskiedskrywing.

Dit is nie iets wat sy beplan het om te doen nie. Daarvoor is die weeklikse nuus- en verkoopsdrang van ’n Sondagkoerant te veel op die onmiddellike ingestel. Hierdie bundel, moet ’n mens bysê, is net ’n versameling van die beste profiele. Die meer verganklike en vergeetbare profiele het genadiglik in die seleksieproses op die vloer beland. Wat hierdie bundel egter ’n amper noodsaaklike leesbundel vir SAPK (Suid-Afrikaanse Populêre Kultuur) maak, is die veelsydige bestek daarvan.

Politiek is duidelik waarneembaar in die onmiskenbare integriteit van ’n Rhoda Khadalie en ook van ’n Mamphela Ramphele (“... ’n landelike meisietjie wat kon uitstyg ...” in haar eie woorde). Pik Botha se herinnerings aan *yesteryear* saam met die “onvoldane werk” van die hede; die patetiese sy van ’n Piet Koornhof; die onblusbare lewensmoed van ’n Desmond Tutu; die eiesinnige politieke behepthede van ’n Pallo Jordan en Julius Malema; en les bes, Madiba, verteenwoordig deur Zelda la Grange, is verder voorbeelde.

Dalk leen die ekonomie hom nie veel tot sulke blootstelling nie, maar in Louis Luyt, Steve Booyesen en Douw Steyn leer ’n mens deur Retief se oë iets ken van sommige mense se ambisieuse pad na rykdom met daarmee saam die nie-altyd aantreklike uitkomst daarvan.

Die literêre en uitvoerende kunste word verteenwoordig in ’n verskeidenheid gestaltes: van Sandra Prinsloo, Joan Hambidge en Jeanne Goosen tot by Karen Zoid, Valiant Swart, Ollie Viljoen, Steve Hofmeyr en Dozi.

Sport is ook ter sprake en word verteenwoordig deur die rysige en meer getemperde getaltes van Victor Matfield, Pierre Spies, Os du Randt en James Dalton.

Die twee uiteenlopende en omstrede figure, Pieter Cilliers en Angus Buchan wat die afgelope dekades ’n redelike beroering in die Afrikanerkultuur veroorsaak het, verteenwoordig die godsdienssfeer.

Suid-Afrikaners se fiksasie met misdaad en veiligheid sou sekerlik nie beter verteenwoordig kon word as deur Piet Byleveld, Eugene de Kock, Denise Goldin en Mike Bolhuis nie.

Ten slotte word ook profiele van Chris Barnard, Ellen Engelbrecht en Marike de Klerk voorgehou. Elkeen sou in mindere of meerdere mate in eie reg veelbesproke kon wees, maar in hierdie bundel lei dit slegs na 'n tranetrekery. Yolanda Barnard, as metaverteenwoordiger, is immergereed “om die lakens van enigeen in die bostaande kategorieë af te ruk” (Retief se frase).

Dit kon sekerlik nie maklik gewees het om oor so 'n lang periode mense so volhoudend en lewensgetrou uit te beeld nie. Definitiewe vereistes vir die onderhoudvoerder was 'n uitgebreide belangstelling en fyn aanvoeling vir mense, 'n bereidheid om die persoon met wie die onderhoud gevoer word self te laat praat, en 'n vermoë om selektief vrae te vra. Daarvan gee Hanlie Retief blyke in oorfloed. Ongekwalfiseerde deernis is egter nie altyd 'n vereiste deug nie.

Nicol Stassen en Protea Boekhuis verdien met die uitgawe van hierdie bundel opnuut die Afrikaanse leserspubliek se dank dat iets waardevols nie verlore gegaan het nie.